Norges forskningsråd
The Research Council of Norway

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Att: Katarina de Brisis
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Vår saksbehandler	Vår ref.	Deres ref.	Oslo,
Hans Fredrik Berg	200701119-3	200700605-KDB	21.05.2007

Høringsuttalelse om strategi for bruk av eID og e-signatur i offentlig sektor

I tillegg til Norges forskningsråd er Høykom høringsinstans for den nevnte strategien. Norges forskningsråd har uttalt seg som offentlig virksomhet og bruker av eID og e-signatur i et eget brev.

Høykom ønsker å knytte noen kommentarer til strategien som Forskningsrådets program for å bidra til innovativ bruk av IKT og bredbåndstjenester i offentlig sektor. Høykom anlegger dermed et annet perspektiv på strategien enn Forskningsrådet som offentlig virksomhet.

Høykom anser utvikling av flere og bedre offentlige tjenester til innbyggere og virksomheter og intern effektivisering av forvaltningen som viktige bidrag til målsetningen. Nødvendig samordning for å oppnå dette er derfor i programmets interesse.

Generelt ønsker vi å gi vår støtte til anbefalingene i strategien. Det forutsettes at alle tiltak som iverksettes også er forankret i relevante internasjonale initiativ, for eksempel Interoperable Delivery of European eGovernment Services to public Administrations, Businesses and Citizens (IDABC) og Competitiveness and Innovation framework Programme (CIP).

Her følger noen kommentarer til de områder i strategiforslaget det spesielt ønskes tilbakemelding på.

Rammeverket for autentisering og uavviselighet

Vi tror rammeverket med ulike sikkerhetsnivåer og ulike løsninger for eID vil bidra til raskere utvikling av elektroniske tjenester til publikum og samhandling innen forvaltningen ved at de enkelte virksomheter tar i bruk eID med et sikkerhetsnivå som er tilpasset deres behov. De praktiske eksemplene på løsninger for de ulike nivåene bidrar til forståelsen av hvordan eID kan realiseres i de ulike anvendelsene.

Når det gjelder definisjon av risikonivåene, tror vi denne først og fremst har nytte som forslag til fremgangsmåte for en risiko- og sårbarhetsanalyse, og en indikasjon på hvilke sikkerhetsnivåer som bør benyttes for de ulike risikonivåene. I kapittel 3.2 Konsekvens står det «Det er viktig å huske på de krav sentrale lover og spesiallovgivningen setter for den virksomhet som bedrives.

All post/e-post som inngår i saksbehandlingen, bes adressert til Norges forskningsråd og ikke til enkeltpersoner

Stensberggt. 26
Boks 2700 St. Haugen
N-0131 Oslo

Telefon 22 03 70 00
Telefaks 22 03 70 01
Org.No. 970141669

post@forskningsrådet.no
www.forskningsradet.no

Disse kravene har stor betydning i forhold til vurdering av konsekvenser.» Vår oppfatning er at dette poenget burde hatt en mer sentral plass, og at en kobling mellom regelverk og risikonivå ville ha vært til stor hjelp for virksomhetene i deres analyse. Som et minimum burde det vært eksempler på sammenheng mellom konkrete regler og risikonivå.

Klassifisering av risiki, sårbarhet og konsekvenser er så vanskelig at det med fordel kunne vært gjort til gjenstand for en dypere utredning.

Antall sikkerhetsnivåer

Fire sikkerhetsnivåer synes som et håndterlig antall som samtidig gir nødvendig spredning i nivåene til å kunne dekke behovene i ulike anvendelser. Med mindre en analyse som nevnt over skulle avdekke behov for det, kan vi ikke se noe behov for flere sikkerhetsnivåer.

Forhold mellom sikkerhetsnivå 3 og 4

Så langt vi kan bedømme er kravene til sikkerhetsnivåene 3 og 4 hensiktsmessig utformet.

Strategiens hoveddokument

Nasjonalt ID-kort som primær strategi

Dersom nasjonalt ID-kort blir realisert uavhengig av eID, anses eID implementert i dette som en god primær strategi for realisering av eID på sikkerhetsnivå 4.

Vi stiller imidlertid spørsmål ved behovet for separate nøkkelpar for autentisering og signering som beskrevet i kapittel 12.3.4 i sluttrapport om Nasjonalt ID-kort. Vi kan ikke skjønne annet enn at samme nøkkelpar kan benyttes til begge, selv om en signatur ikke vil være gyldig hvis signataren er umyndig. Dette er vel også forhold som signaturfremstillingssystemet kan kontrollere.

I argumentasjonen for å benytte samme PIN-kode til begge nøkler sier rapporten bl.a.: «Man kan heller ikke regne med at brukere alltid selv er seg bevisst forholdet mellom de ulike nøklene, eller at de overhodet har ”mer enn en eID”.» Vi tror dette er helt korrekt, og mener det kan bidra til en uheldig fremmedgjøring i forhold til teknologien, som kan redusere tilliten til eID. Rapporten sier videre i kapittel 12.4: «Bruk av elektronisk signatur er mindre problematisk, da brukeren foretar en overveiet handling og den er begrenset til en konkret kommunikasjon (dokument eller skjema)». Vi oppfatter dette som i direkte motstrid med påstanden over, som vi har mer tro på.

Slik vi leser punkt 2 i gruppens anbefaling i kapittel 4.4, kan alternativene A1 og A2 være aktuelle også dersom et nasjonalt ID-kort ikke blir realisert, da disse kan benytte alternative «bærere» av en eID. Samtidig anbefaler gruppen alternativ B dersom nasjonalt ID-kort ikke blir realisert. Vi oppfatter det slik at både A1, A2 og B kan være aktuelle alternativer dersom nasjonalt ID-kort ikke blir realisert.

Uavhengig av realiseringen av nasjonalt ID-kort, anser vi bruk av allerede eksisterende infrastruktur med nødvendig funksjonalitet (f.eks. lokal tilstedeværelse) for utstedelse av eID som et sentralt element i vurderingen av alternativer.

Offentlig utstedelse av virksomhetssertifikater

Vi er enige i at det er naturlig å legge offentlig utstedelse av virksomhetssertifikater til Brønnøysundregistrene.

Behovet for samtrafikknav

Det vil utvilsomt være behov for samtrafikkløsninger, og en samordning av offentlige eID-løsninger i ett nav synes hensiktsmessig.

Vi støtter i hovedsak gruppens anbefaling om funksjonalitet i samtrafikknavet, men har merknader til to av dem.

Vi er usikre på om funksjonalitet for signering av webskjema bør ligge i navet. Dersom det skal ligge funksjonalitet for signering i navet synes det, med forbehold om misforståelser, mer naturlig at den ikke knyttes til hvordan dokumentet som signeres er representert, altså som et webskjema.

Digitalt arkiv for signerte dokumenter er i utgangspunktet på siden av det vi oppfatter som navets primære funksjon. Vi mener det vil være mer naturlig å legge slik funksjonalitet til virksomhetenes arkivsystem, eventuelt av en fellesløsning som fokuserer på arkivering og gjenfinning av dokumenter, herunder nødvendige rutiner for håndtering av innsynsbegjæringer og fremvisning av dokumenter til de innsynsberettigede.

I siste avsnitt av kapittel 6.2 Funksjonalitet i et offentlig samtrafikknav peker arbeidsgruppa på kravene til fleksibilitet i forhold til løsninger fra forskjellige eID-leverandører og støtte for aktuelle standarder. Vi vil gjerne legge til at samtrafikknavet må være forberedt for å håndtere fremtidige internasjonale eID-løsninger.

Forholdet mellom det skisserte tidsløpet og Forskningsrådets planer

Som nevnt ovenfor, er dette svar fra Høykom qua innovasjonsprogram, og vi har derfor ingen kommentarer til Forskningsrådets tidsplaner for realisering av elektroniske tjenester med behov for eID.

På den annen side viser tilbakemeldinger fra flere av prosjektene som støttes av Høykom et behov for eID på høyere nivåer så snart som mulig.

Forretningsmodeller

Organisering av forsyningen av eID

Vi støtter gruppens anbefaling om at ansvaret for forsyning av

- eID på nivå 4 til innbyggerne tillegges Justis- og politidepartementet og Politidirektoratet i samband med utstedelse av nasjonalt ID-kort,
- eID på nivå 3 til innbyggerne tillegges Skattedirektoratet,
- virksomhetssertifikater tillegges Brønnøysundregistrene.

Organiseringen av tilbudet om samtrafikknav

Det virker hensiktsmessig at Brønnøysundregistrene får ansvaret for forvaltningen av samtrafikknavet. Høykom er, som nevnt innledningsvis, opptatt av samordning som forutsetning både for mer avanserte elektroniske tjenester og for effektivisering internt i forvaltningen. På denne bakgrunn vil det være positivt om ansvaret for forvaltningen av samtrafikknavet kan styrke Brønnøysundregistrenes stilling som operativ pådriver for samordning i forvaltningen.

Avtaletyper og finansiering

Ut fra målsettingen om rask etablering av flere og bedre elektroniske tjenester, gir Høykom sin tilslutning til anbefalingen om en sentralisert forretningsmodell som gjør at virksomhetene enklere kan utvikle elektroniske løsninger som krever eID, til tross for at modellen ikke bidrar til å regulere ressursbruk, som arbeidsgruppen selv bemerker.

Med vennlig hilsen
Norges forskningsråd

Vemund Riiser
Programkoordinator

Hans Fredrik Berg
Rådgiver